

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISZ LAJOS.
 Társ szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil

Harc az állam ellen.

Nyitra, febr. 16.

A társadalom erkölcsi érzésének energiája az újabb időben két országrontó nagy baj ellen szállt hareba. Az egyik az *alkoholizmus*, a másik a *leánykereskedés*.

Előkelő állású és nagy befolyással bíró emberek állottak azoknak a mozgalmaknak élére, melyeknek célja gátat vetni úgy az alkohol pusztításai, mint a prostitúció szennyes áradata elé. A leánykereskedés ellen alakult egyesület élén nem kisebb ember, mint gróf *Tisza István* áll, az anti-alkoholiztikus mozgalmat pedig a kassai püspök dr. *Fischer-Colbrie Ágost* vezeti és országszerte szervezi.

Nem lehet tagadni, hogy hazánkban meg van a megértés ezen mozgalmak nagy jelentőségét illetőleg és meg van a helyes érzék is azoknak az orvosszereknek az alkalmazásához, melyek által mind a két bajnak gyors és sikeres gyógyítását elő lehetne mozdítani. De egy nagy és ezidő szerint leküzdhetetlen akadálytal találkoznak ezek a mozgalmak, s ez nem más, mint maga az *állam* az ő finansziális és liberális szellemével és intézményeivel.

A míg maga az állam lesz a legnagyobb koresmáros, és a míg pénzügyi okokból a koresmák számát szaporítani fogják, az italkimérés tekintetében pedig még az olyan kis mérvű korlátozástól is húzódozni fognak, mint a minő lenne a vásár- és ünnepnap koresma zárás, addig az anti-alkoholiztikus mozgalmak nem lesznek képesek jelentősebb sikert felmutatni. És a míg a prostitúciót maga az állam fogja fentartani, védeni és terjeszteni azáltal, hogy a nyilvános házakat megtűri, engedélyezi s ezzel azokat hatósági oltalom alá helyezi, addig a leánykereskedés gyalázatának a társadalom, minden erejének a megfeszítése mellett sem lesz képes véget vetni.

Mind a két mozgalom terén azt a megdöbbentő jelenséget észleljük, hogy itt a társadalom szembe került az állammal. Ilyen fonákságnak pedig soha sem volna szabad előfordulnia. A társadalom az ország nagy családja, melyben az államnak a családfentartó atyai tekintélyt kellene képviselnie. De szép atyai tekintély az, a melytől féltetni kell a családtagok egészségét és jólétét! A tékozló vagy részeges családfőnek rettegett

uralma ez, mely ellen folytonosan védekeznek a családtagok, de legyőzni azt nem képesek, mert az atyai hivatásáról megfélemedezett ember sem megjavulni, sem a család nyakáról távozni nem akar.

Tanulságos látvány az a teljes esőd, melyet a liberalizmus és a neki hódoló állami hatalom mondott a korlátlan egyéni szabadság elvének alkalmazásával, úgy az alkohol fogyasztás, mint a nemi élet terén.

Már a múlt század elején kezdték hirdetni liberális nemzetgazdászok, hogy az emberiség már nem kiskorú s azért az államnak nem áll jogában korlátozni egyes élvezeti cikkeknek a használatát, az állam gondját nem képezheti az, vajjon megárt-e az egyes ember szervezetének valamely használati cikkeknek az élvezete, az állam a közegészségügy körében csak a nyíltan ártalmas cikkeket, mint a minők a mérgek és a felbomlásnak indult szervezetek vetheti tilalom alá, de a mit az emberek a közhasználatban élveznek, az teljesen szabad tárgya az egyén rendelkezési jogának.

A liberális nemzetgazdászok mellett megszólaltak a liberális erkölcs-tanítók is, a kik meg a prostitúció

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

A bálkirálynők királynője.

Az Amerikában megjelenő nagy magyar lap, a Szabadság ez évi jan. 26-iki számában a következő közleményt hozza, mely fényt vet az amerikai előkelő társaság viszonyai és szokásaira.

New-York jan. 26.

Nincs még egy leány a világon, akire nézve az 1912-ik esztendő oly temérdek elfoglaltságot jelenthetne, mint az Egyesült Államok elnökének legidősebb leányára, Taft Helén kisasszonyra.

Alig ért még 20 tavaszt e fiatal hölgy s már is ő a Fehér Ház tulajdonképpeni urnője. Magától értetődik, hogy az elnök felesége az ország legelső asszonya; azonban az elnöknek gyakori gyengélkedései következtében a Fehér Ház kormányzásának terhe csaknem teljesen a leánya vállaira nehezül.

Nem mulik el nap, hogy Helén kisasszony vagy másokat ne látna vendégül, vagy máshol részt ne venne ebédeken, estélyeken, bálokon, színházban. Nem is igen akad olyan leány, akinek több ünnepeltetésben lett volna

valaha része, mint neki. Múlt december 1-én volt még csak első évfordulója első nyilvános szereplésének s azóta már számtalan estélyt rendeztek tiszteletére az amerikai társaság előkelő körei.

Eleinte csak megosztotta vele a mamája a ház kormányzásának terhes feladatát; ez évben azonban már csaknem egymagára hárul a háziasszonyi szerep viselése.

Múlt hó 14-én kezdődött meg a miniszterek tiszteletére rendezett estélylyel azoknak az ünnepélyeknek a véget nem érő sorozata, melyeknek a rendezése, illetve a rendezési előkészületek ellenőrzése és felügyelete teljesen az ő ifju vállaira nehezül. Minden hét keddjén vagy diszebed, vagy fogadóestély van. A diplomaták estélyét követnie kell a diplomaták ebédjének; ebédet kell adni a legfelsőbb bíróság, a képviselőház, a szenátus stb. tiszteletére. Az ebéddel pedig rendszerint egy-egy fogadóestély is jár.

Hát még a bálok! A Fehér Házban minden évben világraszóló hírnevű bálokat szoktak tartani a hadsereg és a tengerészet tisztjeinek tiszteletére. Tessék már most elképzelni: mi esoda gondot adhat egy-egy ilyen nagyszabásu multság előkészítése, mikor az összes részlet-

kérdésekben való döntéstől s a meghívottak névsorának összeállításától kezdve a vendégek fogadtatásáig, szórakoztatásáig minden kötelesség egy fiatal kis teremtsére hárul. Ha legálább elég fizikai idő állana rendelkezésére, hogy mindegyiknek megfelelő időt szentelhesen. Ám egyik estély, ebéd, vaesora, bál, oly gyorsan követi a másikat, hogy szinte hihetetlennek tetszik, hogy mindezt egy nőeske tudja elintézni. De persze sokat tesz a roppant rutin s a veleszületett erre való rendkívüli képesség.

Közbejön aztán mindig egy-egy előre nem látott nagy esemény: egy-egy külföldi potentát, vagy uralkodóházbéli herceg látogatása s a velejáró ceremóniás ünnepélyen a háziurnői szerep, melynek miként való betöltése a leg-routinrozottabb fejedelmi hölgynek egyéni képességeit, tapintatát, ügyességét, körültekintését is ugyanesak erős próbára teszi.

Éppen most van például náluk Washingtonban az angol király nagybátyja, a con-naughti hercegi pár látogatóban. — Hogy ez miesoda iszonyú külön megterhelést jelent Helén kisasszony számára, arról csak az alkot-hat fogalmat magának, aki hallott azokról az izgalmas vitákról, a melyeket a new-yorki leg-

szabadságát hirdették. Mindenki szabadon rendelkezik magával — mondták — s a ki áruba bocsátja a testét, az csak ezzel a rendelkezési jogával él, az állam őt ebben nem korlátozhatja, hanem az egész dolgot legfeljebb csak ellenőrizheti a közegészség szempontjából.

Hogy minő csúfos kudarcot vallottak ezek az elméletek, azt éppen a mai társadalom bizonyítja, midőn hangosan oda kiáltja az államnak, hogy nem kér többé abból a nagy szabadságból, a melylyel őt az államhatalom boldogítani akarta, mert az emberek bizony még ma is kiskorúak és ilyenek lesznek még a 30-ik, a 40-ik században is, ilyenek lesznek mindig, mert az ember nevelésre szorul s a nevelésnek erőhatásait az egyes ember felett álló tényezőknek, melyek között az állam is helyet foglal, kell kifejtetniök.

Ma már azon a ponton vagyunk, hogy a szertelen alkohol fogyasztásnak és a féktelen nemi élvezetnek mértékét olyan jelenségekben szemlélhetjük, melyeknek romboló hatásától a társadalom joggal félti az életét. Ez a szó társadalom pedig itt a *nemzetet* jelenti. Nemzeti életünk erőit sorvasztja a tébolyodottak, a gonosztevők és a züllött létű emberek nagy száma s az orvosi tudomány egyértelműleg vallja, hogy ezeknek a szerencsétleneknek óriási százaléka az alkoholizmus és a prostitúció áldozataiból kerül ki.

Az államszervezet sajnos érzéketlen, vagy ha van érzéke, úgy az csak az élet anyagi oldalait fogja meg, csak a közjövedelmet, a pénzt termő vonatkozásokat öleli fel, de a nemzetnek az erkölcsi érdekek iránt is van szíve, mert egyéni boldogságot csak tiszta erkölcs szülhet, az egyéni

boldogságból pedig összetevődik a család és ebből a társadalom, a nemzet boldogsága.

Örüljünk, hogy legalább a társadalom tud még érezni, tud lelkesedni az egyének megmentéséért, mert elveszett az a nép, a melynél az individuumok sorvadnak, ha bármennyire virul is az állam pénzügyi élete és bármennyire szabadon terjeszkednek is az egyéni kívánságok ágai.

A nagy, a népmentő sikert azonban úgy az alkoholizmus, mint a prostitúcióval szemben akkor fogjuk elérni, ha a társadalomnak nem fog kelleni harcolni az állam ellen; ha az állam szervezetében szívet teremtünk, mely az egyén boldogságának melegét is átérzi és őt arra az atyai tekintély erejével ráneveli.

Városi közgyűlés.

Nyitra város képviselőtestülete folyó hó 10-én tartotta február havi rendes közgyűlését *Tóth Lajos* polgármester elnöke alatt.

Jogászok napja.

A közgyűlést a képviselőtestület jogász tagjainak felszólalásai a jogászok napjává avatták.

Már a napirend előtt felszólalt *Palásthy Vilmos* kir. táblabíró és kifogásolta, hogy a városi hatóság a rendőrfogalmazói állásra az alispán által pályázatot íratott ki, jöllehet az említett állás még nem üresedett meg.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy *Herzeg István* alkaptányi címmel bíró rendőrfogalmazót tényleges alkaptánnyá léptették elő, anélkül, hogy őt a képviselőtestület az előirt formák betartása mellett megválasztotta volna. A szeptemberi közgyűlés jegyzőkönyvében ugyan benn van, hogy egy alkaptányi állás szerveztetik és arra a képviselőtestület, az eddigi rendőrfogalmazót választja meg, de tény az, hogy az alkaptányi állásra pályázat nem hirdettetett, az állás betöltése a szabályszerű választási eljárás tárgyát egyáltalában nem képezte. Formai hiba minden esetre történt és ebben a nézetben voltak *Dobák Géza* törvényszéki bíró, dr. *Kállai Ármán*, *Árpássy Imre*.

A közgyűlés ki is mondotta, hogy a formai hibát, mely egyébként az ügy érdemi oldalát nem érinti, mert hiszen a közgyűlés a szabályszerű eljárás folyamán is csak *Herzeg Istvánt* választotta volna meg, — ki fogja igazítani, erről azonban a további tárgyalás alatt megfeledeztek.

A *tűzoltói szabályrendelet*nél is érdekes vitát támasztottak a képviselőtestület juristái. Ennél a pontnál *Simonffy Gyula* törvényszéki bíró vitte a szót, aki rámutatott a szabályrendelet több olyan intézkedésére, melyek jogi szempontból kifogás alá esnek. *Simonffy* fejtegetéseit *Dobák Géza* több adattal egészítette ki. A vita eredménye az volt, hogy a szabályrendelet átdolgozás végett egy bizottságnak adatott ki, melynek tagjai: *Simonffy Gyula*, *Dobák Géza* és *Craus Vince*.

Kostyál Pál emléke.

Palásthy Vilmos meleg érzéstől áthatott szavakkal emlékezett meg *Kostyál Pál* volt polgármester haláláról, aki alatt a város a nagyobb koncepciójú közigazgatás színvonalára emelkedett fel. Az ő idejében hajtatott végre a város új kövezése, csatornázása, vezetett be az új közvilágítás, ő rendezte a vámpénzek ügyét, ő vitte keresztül a tagosítást. A képviselőtestület az elparentálás hatása alatt elhatározta, hogy az elhunyt számára a családnak dízsír helyet ajánl fel, emlékét az ülés jegyzőkönyvében megőrökíti, a ravatalra koszorút tesz és a temetésen testületileg vesz részt.

Nyitra—lévai vasút.

A vármegye főispánjának meghívására a nyitra—lévai vasút ügyében folyó hó 22-én tartandó tárgyalásra a képviselőtestület a saját kebeléből kiküldte *Tóth Lajos* polgármestert, *Árpássy Imre*, *Bozhorn Vilmos*, *Kútvaszer István*, *Huszár István* és *Gyulai Mihály* képviselőtestületi tagokat.

Tisztviselői jutalmazások.

Az 1911-ik évi költségvetési megtakarításokból a tanács javaslata szerint 1600 koronát kellett volna a városi tisztviselők között jutalmazás címén kiosztani. A képviselőtestület azonban *Árpássy Imre* felszólalása folytán *mellőzte* a tanács javaslatát és kimondotta, hogy ez ügyben a zárszámadásokkal kapcsolatosan fog határozni.

Az államsegély ügye.

A városnak az 1911-ik évre kiutalt államsegély ügyében, a december 29-én tartott rendkívüli közgyűlés határozata értelmében

felsőbb negyszáz hölgytagjai hetekkel ezelőtt rendeztek, mikor a heregei pár fogadtatása részleteinek megbeszélésére került a sor.

És hogy *Taft* kisasszony nem közönséges ügyességgel és rátermettséggel oldja meg tuskés feladatát, kitűnik azokból a tudósításokból, melyek arról beszélnek, hogy a Fehér Ház vendégserege az elnök leányát valósággal elárasztják rajongásaikkal és hódolatukkal és senki se vádolhatja az érdektelen tudósítót hízlegéssel, mikor megállapítja, hogy minden társadalmi eseménynek, történjék az akár a Fehér Házban, akár máshol, akár ebéden, akár bálon: ő a lelke, az irányítója, az ünneplője.

Emellett a Fehér Ház jóformán soha sines vendég nélkül. Azonkívül neki is vannak személyes barátnői, akiket fogadnia, szórakoztatnia, megvendégelnie kell. Okvetlenül kell aztán egy-két estélyt adnia azon fiatal, debutáló barátnői kedvéért is, akiket be kell ünnepelesen vezetni a társaságba.

Az elől se térhet persze ki, hogy olykor-olykor ellátogasson a barátnőihöz s részt vegyen az ő tiszteletére máshol adott estélyeken. Minden társaságbeli leányzónak az a legfőbb óhajta, hogy első nyilvános szereplése alkalmával vendégül láthassa az elnök leányát. És

ő sokkal jobb szívű teremtes, semhogy valamelyik kisleány szívét elkészerítene az elmaradásával.

Sőt még az elől sem zárkozhatik el, hogy a jótékonyelű mulatságok sikerét megjelenésével előmozdítsa. Belépett például a washingtoni Tánc-Clubba, melynek mindössze ötven, de annál előkelőbb tagja van és soha sem hiányzik az általuk rendezett mulatságokról.

Ilyen körülmények között nem esoda, ha néha ugyanesak rávágják ő is egy kis pihenőre. A vasárnapot rendszerint *Bry Mawrban* szokta tölteni, de ezt a gyönyörű kis vidéket se lehet éppen ideális pihenőnek tekinteni, mert itt is körül van véve érte rajongó barátnőtől, régi iskolatársaitól: ám mégis ekkor érzi magát legboldogabbnak, mert amit ilyenkor ezeknek tesz, azt nem kötelességből teszi, ami teher, hanem tiszta szeretetből, ami gyönyör.

Hogy miként képes ez a fiatal leány elbirni mindezt, az igazán érthetetlen lenne, ha nem tudnánk azt, hogy *Helén* kisasszony nem egy elkényeztetett princessz, aki a királyi udvarok fojtó levegőjében sajátította el a társaság fölött való uralkodás művészetét, hanem egy minden ízében amerikai leány, aki egye-

síti magában az amerikai női típus legszebb tulajdonságait; tehát: bátor, elhatározott, erős és egészséges, eszes, energikus és finom érzékű.

Természetes ennél fogva, hogy nem csak nagy barátja a testi sportoknak, de valóságos életszükségletnek tekinti őket.

Soha se fekszik, mert nem feketik le éjfél előtt; de nem is kél fel későn soha. Reggel 9-kor pontban gyalogsétára vagy egy kis automobilozásra indul; vagy az elnök társaságában kilovagol a környékre, s csak aztán lát a napi teendői elvégzéséhez. Szinte megfoghatatlan, hogy hogyan is tud még arra is időt szakítani magának, hogy értekezzen a szabónőivel, a kalaposokkal, a divatárusokkal; a szűkebb háztartási ügyekről nem is beszélve. Közben a levelezéseit is el kell intéznie s a napi, irodalmi és művészeti eseményekről tájékozódást szerezni.

Hát még az a sok, mondhatni szüntelen öltözködés. Mert hiszen csak természetes, hogy nem lehet egy ruhában egész nap; hanem külön ruhát kell váltania sétálásra, látogatásra, ebédre, kimenőre, vacsorára, színházra és ki tudja még mire és hányszor naponta.

Hogy mindezt hogyan győzi, az az ő titka. De bizonyosak lehetünk benne, hogy

egy küldöttségnek kellett volna a belügyminiszternél kérelmeznie azt, hogy Nyitra város a jövőben az államsegélyt azon arány szerint kapja meg, melyet a kormány az első két millió korona szétosztásánál megállapított. Minthogy azonban a belügyminiszter betegsége miatt hosszabb időn át nem volt abban a helyzetben, hogy küldöttséget fogadhatott volna, azért a város feliratilag fogja kérelmét előterjeszteni.

Építkezések.

A városi székház bővítésére a közgyűlés 93.000, a temetőben építendő ravatalozó helyiségre pedig kerek összegben 13.000 koronát szavazott meg. Az előbbi cím alatt említett kiadás fedezésére a város a tulajdonát képező alapokból lebegő kölcsönt vesz fel, melyet a közvágóhídra, a lükimajori és zobori iskolákra felveendő végleges kölcsönből fog törleszteni. A ravatalozó helyiség költsége a temetői alap terhére hárított. Az építkezést *Tomaschek* János nyitrai építész kapta meg.

A váraljai óvoda.

A Váralja-utcában létesítendő állami óvoda tárgyában a képviselőtestület úgy határozott, hogy 20.000 korona összköltségen megveszi és átalakítja a Jeney János-féle házat és azt az államnak örökös használatra átengedi. A város be is rendezi az óvodát, fűtés, világítás és az épület fenntartásáról is gondoskodni fog.

Telkek adományozása.

A szent Ágoston ifjúságsegélyző egyesület által létesítendő *nevelőintézet* (középiskolai fiú-internátus) céljára a képviselőtestület *Frank* István főgimnáziumi igazgató alapos és higgadt s az ügyszeretet melegtől áthatott beszéde kapcsán alkalmas telkek az adományozását határozta el.

Ugyancsak elvileg döntött a közgyűlés abban is, hogy a nyitravármegyei általános tanítóegyesület kérvénye alapján a Nyitrán építendő *Tanítók Háza* céljára szintén alkalmas telket adományoz. Ennek az ügynek, mely az előző határozat után teljes rokonszenvvel találkozott, *Arpácssy* Imre volt a meglehangú szószólója.

Mind a két telekadományozási határozat ezidő szerint még csak elvi jelentőségű, de már így is nagy fontossággal bír, mert most már bizonyosra vehető, hogy Nyitrán rövid időn belül két szép intézmény fog létesülni, melyek kulturális kihatásaik mellett a város

esinosítására és forgalmi életének az emelésére is közre fognak hatni.

Közvilágítás.

A városi közvilágítás javítását célozza a polgármesternek az az előterjesztése, mely szerint a légszuszgyár a saját költségén 15 lámpát Graetzin-égővel szerel fel. Az új égőket főképp a Tóth Vilmos-utcában és az Erzsébet-úton fogják alkalmazni, ahol a lefelé világító lámpáknak használatát a fák lombzata is indokoltá teszi.

Vízvezeték.

Az eddig eszközölt próbafúrások kellő eredményre nem vezettek, mert a több helyről kapott víz annyi idegen anyaggal van megkeverve, hogy a megtisztítása sok munkát és tetemes költséget igényelne. Azért a városi hatóság lépéseket tett aziránt, hogy a próbafúrások az új közvágóhíd területén eszközöltessenek, ahol a már eddig magán úton végzett kutatások nyomán is kellemes ízű és bőforrást tápláló vizet találtak.

Több illetőségi ügynek az elintézése után, az érdekes közgyűlés, amely igen sikeres és üdvös munkát végzett, a polgármester zárószavaival véget ért.

Levelezés.

Szakolca febr. 12.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Vidékünk társas életének két érdekesebb mozzanatáról akarom b. lapját értesíteni. Az egyik a *„Parasztbál Holieson.”*

Ilyen cím alatt rendezett a holiesi úri kaszinó folyó évi február hó 1-én saját helyiségében parasztnyelvű bált. A multság igen jól sikerült s a táncterem nagyon jól festett a különböző nemzeti parasztnyelvű viseletek tarkaságában. Volt ott magyar, német, tót sőt horribile dictu morva és cseh nemzeti viselet is látható s a legesodálatosabb, hogy a főrendezők egyike a holiesi szolgabíró — nem a főszolgabíró, mert az ezidő szerint semmit sem rendez — nem kapott még fegyelmet a nyakába, amiért ily bált mert rendezni s megtűrte, hogy ebben a hazafias vármegyében a hölgyek némelyike tót, morva s illetve cseh nemzeti viseletben mert megjelenni.

Csodálatos ez azért, mert a szakolcai rendőrkapitány majdnem, hogy az állását elvesztette a miatt, hogy a szakolcai katolikus egyesületben megengedte az egyesületi tagok-

emlegetett Nelli kisasszony. A Roosevelt leányainak, Alicenak és Etelnek a hallatlan népszerűsége pedig még élénk emlékezetében van mindenkinek.

De azért még sem multa felül Helén kisasszonyt kedveltség dolgában egyetlen előde sem; ám nem is oldott meg ezernyi kényes és nehéz feladatot annyi ügyességgel és tapintattal egyikük sem.

Pedig Taft kisasszony még amazok külső erényeivel sem dicsekedhetik: mert nem lehet azt állítani, hogy valami rendkívüli szépség; bár éppenséggel nem lehetne csúnyának sem nevezni. Egészséges piros pozsgás orcái, őszinteséget sugárzó kék szeme, karesu magas termete bizony irigylés tárgyát szolgálhatnak akár melyik mesterkelt vagy tulfinomult szépségnek.

Ámde bármennyire is elfoglalja minden idejét a sok ünneprendezés és ünnepeztetés, egyszer az lesz az ő sorsa is, hogy a diésőség babérjait feleseréli a menyasszonyi koszorúval; s a mikor az, a mi súlyos teher rá nézve most, nem lesz más, mint egy boldog emlék, melyre gondolni édes, de visszavágni nem érdemes; mert mégis csak jobb lenni egy egyszerű boldog hitvesnek, mint a bálkirálynők királynőjének.

nak, hogy egyesületi helyiségükben parasztnyelvű bált rendezzenek s nem jelentette be fölöttes hatóságának, hogy ott horvátberek (mokríháj) tót, morva és cseh nemzeti jelmezek is voltak láthatók.

Aki azonban tudja, hogy Holies és Szakolca Nyitramegye területéhez — az oligarkák kánaánjához — tartoznak, az nem fog ezen megütközni, mert hazánk ezen kiváló területén — a választási elnökök ezen eldorádójában — a „quod uni justum, alteri aequum” régi jó elvet egyáltalán nem ismerik, de annál jobban azt a másikat, hogy „quod licet Jovi, non licet bovi.”

A *Szakolcai Gvadányi Kör* amióta a tekintélyét felfelé és lefelé érvényesíteni tudó, közbeesülésben álló s pártatlanul eljáró polgármester *Czobori* Károly az elnöke, nagyobb látogatottságnak örvend s a körbe behozott és a rend, meg a külső esinnel kapcsolatos újítások a kör minden tagjára jó hatással vannak.

Ha annak idején a választmány egy némi tagja is levonja a konzekvenciát — mint azt dr. Hamar Gyula a volt elnök tette — s átengedi a helyét olyannak, aki a kör vezetésében sikeresebb eredményt tud produkálni, akkor van rá remény, hogy a kör — az alapszabályok szigorú megtartása mellett — régi jó hírét vissza fogja szerezni s barátságos találkozó helye lesz mindazoknak, akik ezen exponált vidéken a magyar állameszmének törhetetlen harcosai, de akik csak úgy felelhetnek meg hazafias kötelességüknek, ha e körben az alapszabályok és az egymás iránti tisztelet — a pártpolitika és klikk rendszer teljes mellőzésével — kellő ápolásban részesülend.

A jó szándékotól áthatott elnökségnek bizonyára kikerülte a figyelmét, hogy az ezen lapok hasábjain is szellőztetett 1911. évi alakuló közgyűlés jegyzőkönyve nincs a Gvadányi Kör naplójában megörökítve. Igaz, hogy fájó emlékek fűződnek az ezen közgyűlés alkalmával történetekhez, de a történelmi igazság, a jogfolytonosság megköveteli, hogy minden egyes közgyűlés lefolyása a kör naplójában — az eddigi szokáshoz híven — megörökíttessék. Az új elnökségre vár a feladat a jogfolytonosságot helyre állítani s hogy ilyen hézag a jövőben ne támadhasson, azt a mindenhol divó szokást meghonosítani, hogy minden közgyűlés alkalmával az előző közgyűlés jegyzőkönyve egész terjedelmében felolvastassék és hitelesíttessék.

Ujdonságok.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése mult évi december hó 31-én lejárt, tisztelettel kérjük az előfizetés megújítására, hogy a lapot tovább is megszakitás nélkül küldhessük.

Együttal kérjük a cím és lakóhely változásának bejelentését, hogy a címszallagok megfelelő kiigazítása iránt intézkedhessünk.

**Tisztelettel
NYITRAMEGYEI SZEMLE
KIADÓHIVATALA.**

A privigyei választás.

Bresztyenszky Kálmánt a néppárt jelöltjét a folyó hó 14-én Privigyén megejtett választáson egyhangulag a kerület országos képviselőjévé választották meg.

Felesleges lenne kitérni ennek a választásnak az előzményeire, lapunk olvasói azokat úgy is ismerik.

A privigyei kerületben az 1910. évi országos választások alatt elkövetett jogtiprás olyan nagy volt, hogy afelett szemet hunyni

még ami páratlanul rossz választási törvényünk és a kormány hatalmi nyomása mellett sem lehetett.

De hogy legalább nem mertek törvényes szint adni a privilégiai választási jogsértéseknek, abban nagy részük van a kerület néppárti választóinak, akiket politikai meggyőződésükben megengedni, jelöltjüktől eltántoritani, amint a választás alatt nem sikerült, úgy a választást követő idő alatt sem lehetett. Kitarítottak nagy önmegtartózkodás és áldozatok árán s kitartásuk gyümölcse a folyó hó 14-én lefolyt egyhangú választás.

De oroszán része van ebben az eredményben a kerület új képviselőjének is, aki törhetetlen férfiúi erővel és ügyének igazságába vetett rendületlen bizalommal vívta meg súlyos harcát. Kevés ember bírta volna ki azokat a esapásokat, melyekkel az önkény és a tomboló erőszak *Bresztjenszky* Kálmánra lesújtott. De ő tiszteletet parancsoló lelki erővel állta a legnehezebb helyzeteket, anélkül hogy csak egy pillanatra megingott, vagy elcsüggedt volna.

A ritka elvhűség és a férfias kitartás bajnokait, a privilégiai kerület néppárti választóit és képviselőjüket lelkes örömmel üdvözljük.

A választásra a kerület legmesszebb fekvő községeiből is nagy tömegekben érkeztek meg a választók.

A néppárt központi vezetőségét *Szmreecányi* György, *Huszár* Károly országgyűlési képviselők és dr. *Kutka* Miklós képviselték.

A nép örömmámorban úszott, ünnepi hangulat uralkodott az ezernyi ezer ember lelkén.

A választási elnök *Justh* Szilárd úgy látta, az utasítást kapta, hogy igyekezzen a legridegebb szürkeséggel megfosztani a választási eljárást az ünnepélyességnek minden jellegétől s még azokat a szokásokat se tartsa be, amelyek a választás iránt különösen ha az egyhangú, a törvényhozás tényezőit megillető tiszteletet fejezik ki.

Ez okból az elnök nem volt hajlandó a megválasztott képviselőhöz néhány üdvözlő szót intézni, nem akarta megengedni, hogy a választás a népek is tudomására adassék s az ez iránti kérelmet azzal utasította el, hogy *Moser* Tivadar t. kanonokot, privilégiai plébánost, aki a néppel a választás eredményét közölni akarta, nem ismeri. Csak *Szmreecányi* György kapactálasára engedte meg, hogy *Moser* Tivadar mégis beszélhessen, de csak két percig. Elkövette az elnök azt is, hogy jóval a választás befejezése után a város piacán nyugodtan álló több száz választót, onnét esendőörökkel eltávolította.

A választáson jelen volt néppárti képviselők csak a választók kedvéért, akiknek lelkes örömet megszerették volna minden ürmeseptől kimélni, boesátokoztak szóba a kellemtelenkedő elnökkel, különben egész bizonyosan ignorálták volna az egész embert, mert ilyen viselkedésről csak úgy lehet vélekedni, mint ahogy gróf *Apponyi* Albert mondotta legutóbbi bécsi szereplésekor a beszédét zavaró elemekről: Nem lehet kívánni, hogy valaki jobb modort, több neveltséget és finomabb tapintatot tanúsítson, mint a minőt magának elsajátított és aminővel tényleg bír.

A választók a delután folyamán zene szóval tértek vissza községeikbe.

Doktori jubileum. Dr. *Csippék* Sándor nyitrai apátkanonok f. hó 16-án ülte meg doktortá váló felavatásának negyvenedik évfordulóját. A székeskáptalannak ezt az illusztris tagját ugyanis 1872. február 16-án avatták a wieni egyetemen a hittudományok doktorává. Dr. *Csippék* Sándor ezidő szerint a nyitrai egyházmegye theologiai doktorainak szeniorja, a kinek tudományos kiképzése ezen emléknapi szívből kívánjuk, hogy jelenlegi gyengélkedéséből felépülve, az ötven éves doktori jubileumot is tartós egészségben megérje!

Kinevezés. A kereskedelmi miniszter *Berzeviczy* Béla galgóczi lakost a szaktudósítók létszámába ideiglenes minőségű fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

Az esztergomi főegyházmegyeiből. *Novák* Rudolf pozsonyszentgyörgyi plébános a bazini alesperesi kerület h. alesperesévé neveztetett ki. — *Révay* József volt újvároskai s. lelkész elnyerte a felsőzellei plébániai java-

dalmat. Az esztergomi főkáptalan a gyermek plebániára *Kovács* Pál ottani id. adminisztrátort a hereceprimásnak bemutatta.

Megbízás. Az igazságügyminiszter dr. *Fratris* Kálmán nyitrai központi orvosi osztályvezető és nyitrai törvényszéki fogházorvost, valamint dr. *Pivinger* Emil nyitrai gyakorló orvost a nyitrai törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendők ellátásával bízta meg.

Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Halász* József és *Kános* Jenő galgóczi, *Dvorzások* János nagytapolcsányi, *Ludwig* Franciska szenici polgári iskolai tanítókat illetőleg tanítónőt a 8-ik fizetési osztályba, *Révay* Mária nagytapolcsányi polgári iskolai tanítónőt a 9-ik fizetési osztályba kinevezte.

Hymen. *Udvaros* Ferenc érsekújvári nagyiparos folyó hó 6-án esküdtött örök hűséget *Rögler* Erzsike úrhölgynek a mosoni nagyvendéglő tulajdonosa leányának. Az esketési szertartást *Klacsánszky* József kistapolcsányi plébános végezte. — *Réder* Béla es. és kir. hadnagy f. hó 1-én esküdtött örök hűséget *Cellei* Malvin úrhölgynek Vágsellyén.

Adomány. A trencsényi kir. kath. főgymnasium tanári kara a tanuló ifjúság által f. hó 3-án rendezett hangverseny jövedelméből 580 koronát juttatott a főgymnasium Alumneum alapjának.

Érsekújvár a Tanítók Házára. Érsekújvár város a pénzügyi és jogügyi bizottsága előterjesztése alapján elhatározta, hogy 1400 □-öl területet ajándékoz a Tanítók Házára, ezenkívül 3 alapítványos helyet létesít, az építkezéshez a fuvarozást díjtalanul felajánlja és a szükséges homokot is rendelkezésre bocsátja.

Halálozás. *Jobszt* Gellért póstyényi máv. állomástűnök élete 39-ik évében elhunyt.

Egyezség a nagytapolcsányi takarékpénztár csődtömegében. A nagytapolcsányi takarékpénztár csődválasztmánya egyezséget kötött a Bars megyei Népbankkal. Az egyezség szerint a Bars megyei Népbank eláll bejelentett követelésétől és a Takarékpénztár csődtömegének az igények teljes kielégítéséül 200 0 koronát fizet. A csődválasztmány egyúttal elhatározta, hogy a takarékpénztár ingatlanait önkéntes árverésen adja el. Ennek végrehajtása a tömeggondnok feladata lesz.

Farsang. A nyitrai katolikus kör f. hó 1-én rendezte ez évi nagy farsangi mulatságát, mely várakozáson felül sikerült. A Szarvaszálló nagyterme már jóval kilenc óra előtt élénkülettel kezdett s a szépen dekorált termet csakhamar vig táncoskedv töltötte be. A táncestélyen, mely a reggeli órákig tartott, a vidékről is számosan jelentek meg.

A nyitrai keresztény szociális egyesület 1912. évi február hó 18-án farsang vasárnapján saját alapja javára színi előadással egybekötött farsangi táncmulatságot rendez. Az előadás este pontban 7¹/₂ órakor kezdődik. A belépőjegy ára személyenként 1 korona. — Az egyesület rendes tagjainak 50 fillér. Műsor: I. „Nihilistából Völegény”. Bohózat I felvonásban. Irta: Sztránszky Izor. II. „Az udvari bál”. Énekes bohózat I felvonásban. Irta: Bátor László.

A nyitrai kath. legényegyesület febr. 19-én, hétfőn egyesületi helyiségeiben, alapja javára, táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj 1 korona. Színe kerül: „Nem házasodunk!” Vigjáték 3 felvonásban. Irta Pfudel Frigyes. Előadás után tánc.

A nagytapolcsányi kath. legényegyesület folyó hó 11-én könyvtára javára színelőadással egybekötött bált rendezett. Színe került Kasza Vilmosnak „A Módi” című énekes vigjátéka és Unger Ferencnek többől szabadon fordított „A törvény előtt” című bohózata.

„A Módi” a mostani úrhatnám világot parodizálja. A női szerepben Takács Rózsika kisasszonnyal, a ki már az előző színdarabban a „Bor”-ban is kimutatta jeles alakító tehetségét, és Tökölly Aranka kisasszonnyal, — a ki kedves énekével és fűszerezte előadását, kitűnően játszottak. A férfi szereplők Kardos Agoston eszmadia mester, Hoffer István eszmadia inas, Berek János mint fővárosi gavalér, illetve a főváros leghíresebb szélhámosa,

Szigethy István mint detektív és Jankovics József mint eszmadia legény, műkedvelőket jóval felülmúló ügyességgel játszottak, főleg Hoffer István, a ki alakító képességével bármelyik kisebb vidéki színtársulatnál is megállná a helyét.

„A törvény előtt” bohózatban két járásbírósi büntetőügyi tárgyalás van bemutatva, melyben Kardos Agoston mint járásbíró, Fatter Ferenc mint irnok, Hoffer István mint panaszos és Czuberka Ede mint tanu kedves és természetes játékokkal könyekig megcaagatták a közönséget. A szórakozott irnok mint a „Bor”-ban ugy ezúttal is remekelt; Kardos Agoston és Czuberka Ede is kitűnően alakítottak.

A nagy erkölcsi sikeren kívül megvolt a csekély (valószínűleg azért mert a legszegényebb polgár ember is tudja már mi a „Módi,” tudniillik módisan táncolni már csak a Koronán lehet) anyagi siker is. — Felülfizettek: Pokorny János 2 kor., Miskovics István, Braun János, Petrussek N. és Kökény János 1—1 k., dr. Friedrich Alajos, dr. Turchányi Ödön és Flanek Rezső 3—3 kor.

A folyó hó 2-án közkívánatra megismélt „Bor” előadásában felülfizettek: Volinyi Mihály, Krajcsócs Alajos, Belányi N. 40—40 fill., Gubesa Alajos 1 k. 40 f., Lepey N. 70 f., Kalina Ferenc, Jelinek József, Blahó N. 20-20 fill. és Zsák Ignác 60 fillért. — A felülfizetőknek ezúttal mond hálás köszönetet az egyet elnöksége.

Az iskolatestvérek nyitrabajnai elemi- és polgári internátusának növendékei 1912. évi február hó 18., 19. és 20-án, Nyitrabajnán farsangi színelőadást rendeznek. Belépti díj nincs, mindazonáltal szíves adományok az intézeti színpad kelleikének gyarapítására köszönettel fogadtatnak. Kezdeté d. u. 3 órakor. — Műsor: 1. A trombitás. Játsza az intézet zenekara. 2. A kalandosok. Ifjúsági vigjáték 3 felvonásban. I. felvonás. 3. Rózsapolka. Játsza az intézet zenekara. 4. A kalandosok. II. felvonás. 5. Szép cigánykeringő. Játsza az intézet zenekara. 6. A kalandosok. III. felvonás. 7. Jössz majd utánam... Keringő. Játsza az intézet zenekara. 8. Inkognito. Bohózat I felvonásban. 9. Bajnai polgáristák polkája. Játsza az intézet zenekara.

A szakolczai Gvadányi-Kör folyó évi február hó 20-án a városi vendéglő nagytermében farsangi estélyt rendez. Az estély 8 órakor kezdődik.

A háni róm. kath. legényegyesület által saját hazalapja javára rendezett színelőadás és táncmulatságból befolyt 423 korona. Felülfizettek: Zamaróczy János 4, Dr. Wagner Ede 8, Kapsz János 2, Mayer N. 2, Heindl György 4, Dr. Wranovich Béla 2, N. N. 2, Dr. Benyo Mihály 2, Tomanóczy Lajos 1, Bielik Béla 1, Turesin Antal 6, Kvál N. 1, Zsided N. 2, Steiner Béla 1, Sztránszky György 1 korona; Valik Antal 50 fill., Lahner József 4 kor. — A megjeleneteknek és felülfizetőknek ez úton mond köszönetet a rendezőség.

A vágujhelyi jótékony keresztény leányegyesület február hó 17-én műkedvelői előadást rendezett, melynek műsora a következő volt: Weber „Oberon” négykézre, játsszák Asztalos Mici és Valler Aranka, „Izé kisasszony,” monológ, előadja Kiss Maruska, „A nő és a Karitász”, felolvassa Holik József, „Bajazzók” operából Intermezzo cimbalmon játssza Makay János, „Egy baleset” dialóg, előadja Galbavy Józsa és Heidrich Károly, „Szép Ilonka” melodráma, szavalja Nusszer Piroška, zongorán kíséri Asztalos Mici. A műkedvelői előadás után táncmulatság következett. A tiszta jövedelmet szegény gyermekek ruházására fordítják.

A németprónai róm. kath. Ifj. Egyesület f. hó 19-én saját egyleti helyiségeiben hazalapja javára táncmulatsággal egybekötött műkedvelői színelőadást rendez. Belépődíj: I. hely 1 kor. 60 fill., II. hely 1 kor. 20 fill., III. hely 80 fill., állóhely 50 fill. Táncosjegy 1 kor. 20 fill. A zenét Rácz Jani kitűnő zenekara szolgáltatja. Kezdeté 7 órakor. Színe kerül: 1. „Ida von Togenburg”. 2. „Botesinálta Doktor”. Vigjáték. Molier után műkedvelők számára átalakítva.

Az ürményi „Máriafiúk” és Órangyal társ. fiúk február 18-án és 19-én, azaz vasárnapon és hétfőn színelőadást rendeznek. Színe kerül: I. „Handverksbursch” c. bohózat 1 felv., előadják a „Máriafiúk”. II. „Az ártatlan vasláb” c. bohózat 2 felv., előadják az „Órangyalfiúk”. III. „Az ebéd” c. bohózat 1 felv., előadják a

„Máriafiúk”. Kezdeté pont 6 órakor. Belépődíj: I. hely 1 korona. II. hely 60 fillér. Állóhely 20 fillér. A tiszta jövedelem a színpad javára fog fordíthatni.

Trenesérvármegyei Konventbál. A treneséni vár alján, az ujonnan helyreállított Erzsébet-szálló szép helyiségeiben folyt le f. hó 10-én a „trenesérvármegyei Konvent bál”. Kilenc órakor már megtelt a bálterem és a karzaton sem maradt üres hely. Közben a bál védnök-nője gróf Zay Miklósné szül. Károlyi Margit grófnő és a bál háziasszonyai két mellékteremben várták a felvonulást. 1/10 órakor a bál elnöksége bejelentve a védnöknek a bál kezdetét, felhangzott a 71. sz. cs. és kir. gyalogezred zenekarának hívó szava, és az indulóra gróf Zay Miklósné védnöknek megkezdte a felvonulást; — követve őt a bál díszelnőke, *Osztróvoluczky Géza* volt főispán, a bál elnöksége és a megjelent notabilitások karjukon egy-egy háziasszonyal, illetve ezek leányaival. — Orbán Pál és Kubinyi György vezetése mellett a bálrendezés nagy munkájának kiváló eredménye volt, a mennyiben a bál a treneséni esperességi templom, illetve a vármegyei kórház javára 3000 koronát jövedelmezett, sőt azok, a kik a rossz időjárás miatt a bál-on meg nem jelentek, még utólag küldik felülfizetésüket.

A *modori állami tanítóképző-intézet* ifjúsága 1912. évi február hó 10-én, a „Posta”-szálloda összes termeiben intézeti jótékony célokra táncvivalommal egybekötött előadást rendezett. A termék zsúfolásig megteltek érdeklődő közönséggel. Műsor a következő volt: 1. Eilenberg R.: „Az ökörszem”. Előadta az ifjúsági zenekar, Horváth József vezetésével. 2. Szécsi F.: „Művészszerelm” magánjelenet. Előadta Kunszt Ferenc. 3. Köveskúti J.: „Vén kuruc”. Előadták Frimmel Gy., Kendefy V., Lédecy N., Sebő J. és Viesenbacher R. 4. Deréki A.: „Ripaes úr keservei” monológ. Előadta: Rédl József. 5. Zöller K.: „Etlap”. Énekelte az ifjúsági énekkar, Horváth József vezetésével. 6. „A holdkórosok”. Bohózat 1 felvonásban. Előadták: Láng Jenő, Schrott Ernő, Budovics Román, Kunszt Ferenc és Rédl József. Az előadást percekig tartó, zúgó tapsvihár követte. 10 órakor megkezdődött a tánc s pereről-perere fokozódó jókedvben tartott reggelig. Úgy az anyagi, mint az erkölcsi siker fényesnek mondható.

Kérelem a főtiszt. nyitraegyház-megyei plebános urakhoz! Hogy az Oltáregylet évi jelentését és kimutatását a kellő időben közzétehesük, tisztelettel kérem azon plebános urakat, akik a vezetőség alatt álló fiókegyletek tagjainak alamizsnáját és tagdíjait ide a központba még be nem küldötték, hogy azokat beküldeni sziveskedjenek, miután az adományok és tagdíjak jegyzékét február 25-én lezárom. — *Szida Kálmán*, Oltáregyl. igazgató.

Képviselői beszámoló. Hencz Károly orsz. képviselő f. hó 2-án Rajeczen beszámolóbeszédet tartott. *Ribárik Imre* községi bíró a képviselő tiszteletére rendezett banketten polgári iskolát, a vasúthoz vezető köztú állami rendezését és egy segédjegyzői állásnak a szervezését kérte. A képviselő megígérte a kívánások teljesülésének elősegítését.

Községi előljárók választása. Farkasdon f. hó 8-án ejtetett meg a községi előljárók választása, *Thuróczy Károly* főbíró elnökléte alatt. Megválasztottak: bírónak Benke József, törvénybíróként Irány Károly. Esküdték: Schéda István, Anda János, Szórád István, Sörös Dávid, Szabó Péter és Haulik György.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem elhunytá alkalmából a gyászszertartásnál való megjelenésükkel, az emberbaráti szeretetnek e nemes jelével részvételüknek adott kifejezést, ez úton mondok igaz köszönetet.

Tharnói öz. Kostyál Pálné.

Lopás a plebánián. Pöstyénben f. hó 7-én este *Bucsek Mátyás* s. lelkész lakásába, mely különálló épület, mialatt a káplán a kath. körben előadást tartott, ismeretlen tettesek alkulesal betörték s felfeszítve az íróasztal fiókját, onnét 800 kor. készpénzt elloptak. A tetteseket még nem sikerült kinyomozni. Az elloptott pénz nagyjából a Kath. Népszövetség, a Szent István Társulat és Sz. Adalbert egylet pénze volt.

Misszió. Ardánfalván *Jurik Jakab* plebános kérésére f. hó 4—11-ig missziót tartottak *Medlen Farkas* és *Rogovszky Konrad* szentferenerendi atyák. A hívek a rossz idő ellenére is lankadatlan kitartással vettek részt az ajtósságban. Mintegy 1700-an járultak a szent-ségekhez.

Uj vasuti csatlakozás. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara tekintettel arra, hogy a Nagyszombat és Pozsony közti vonatösszeköttetés nem felel meg az érdekeltség igényeinek, oly irányú javaslatot tett a kereskedelemügyi miniszternek, hogy a reggel 6 óra 32 percek Lipótvára érkező Zsolna-budapesti gyorsvonat ott osztassék ketté s egyik része Pozsony, illetve Wienig indíttassék. Ez által egyrészt az egész vágvölgyi vonal új és kiválóan kedvező összeköttetést kapna Pozsonyval, másrészt pedig Pozsony is a délelőtti órákban egy új vonatot kapna Wienbe, a melynek hiánya tekintettel arra, hogy a délelőtti gyorsvonat rendszerint túl zsúfolva érkezik oda, nagyon is érezhető. A javasolt vonat fordulójaként a kamara egy délután 5 óra tájban Pozsonyból Nagyszombatba induló vonat befektetését kéri, a mely vonat Pozsonyban a délutáni órákban Wien és Budapest felé befutó gyorsvonatokhoz létesítene csatlakozást.

Szengázmérgezés Vittenczen. Vittenczen folyó hó 4—5-ére virradó éjjel Holes Rezső malomtulajdonos házában szengázmérgezés történt, s csekély híja, hogy az egész család bele nem pusztult. Az eset pedig úgy történt, hogy a kályhát éjjelre igen befűtötték közszénnel és nem vették észre, hogy a szelep el van zárva. A kitűdő szengáz először is Holes Rezső ágyban fekvő legidősebb leányát Valikát fojtotta meg. Holesné, ki a kályha mellett ült, amint észre vette a fojtó szagot, ki akart sietni a szobából, de annyi ereje már nem volt, hogy az ajtót elérje. Elterült a földön, miközben a szomszéd szobából elősietett Holes, aki azonnal dr. Nemlaha Géza orvosért küldött. Az orvosnak sikerült az anyát még visszaadni az életnek, de a leányon már nem lehetett segíteni. A szerencsétlen véget ért fiatal leány temetése f. hó 7-én ment végbe az egész község mély részvétele mellett.

Öngyilkossági kísérlet. Kelterez Ferenc nyitrai péksegéd hétfőn korholó levelet kapott Ausztriában élő anyjától. A fiatalember annyira szívére vette anyja sorait, hogy elszánta magát a halálra. Hétfőn délután kitombolta magát az Erzsébet-kávéházban. Aztán elment a Hungária-malomhoz és vízbe vetette magát. Terve azonban nem sikerült, mert a járőrök kimentették az elkeseredett fiatalembert.

Sürgős pénz. Mult szombaton dél előtt Polányi József galgóczi ügyvédhez beállított egy románfalvi asszony, aki magát Szlanka Agoston nagybíró feleségének vallotta és az ügyvéd közbenjárását kérte, hogy férje ingatlanára való bekebelezés útján 540 korona kölcsönt kaphasson valamelyik pénzügyintézetben. Az ügyvéd jó ismerőse lévén a bírónak, és mert az asszony sürgősen kérte az összeget, előzékenységénél fogva előlegezte az 540 koronát. Utóbb kiderült, hogy az asszony nem volt az, a kinek vallotta magát. A esendőrség nyomozást indított és még az nap este letartóztatta az asszonyt, a ki kihallgatásakor azt előadta, hogy „sürgős szüksége” volt pénzre, és nem akart ő senkit sem megkárosítani s a pénzt önként is visszaszolgáltatta volna.

Veszedelmes sógor. Bardiovsky István galgóczi lakosnak a napokban furesa meglepetésben volt része. Három értékes aranygyűrűje, melyeket a ruhaszekrényben rejtett el, nyomtalanul eltűnt. Bardiovsky gyanuja sógorára, Sztrniszkó Antalra esett, ki azidőtájt nála látogatóban volt, miért is fogta magát, megjelent sógora házában és pisztolyát mellének szegezte, követelte az eltűnt gyűrűket. A veszedelmes sógort feljelentették a hatóságnál.

A megbokrosodott katonaló áldozata. A nyitrai ménlepet tiszthelyettese a napokban sétalovaglásra ment. A hiduteai vámnál lova valamitől megbokrosodott, lovasát ledobva hátáról, a városba iramodott. Ronyecz János vámos a ló után vetette magát s rövid hajsza után sikerült is neki elfogni a toporzékoló állatot. De a ló újból ágaskodni kezdett és hátsó lábával kirúgott. A vámost a ló patája a karján érte. A rúgás oly erős volt, hogy a vámos karja kificamodott tőle.

Az Élet február 18. száma a következő dús tartalommal jelent meg: Eg a magyar zászló. — Gyulai Pál. Alexander. — Fehérrózsák a Dunán. (Költemény.) Sik Sándor. — Kleopatra és Grizeldisz. G. Miklóssy Ilona. — Roppant nagy szerelem. (Regény.) Kanizsay Ferenc. — A kínai metamorfózis. László Zoltán. — Anemonák. Erdős Renée. — Az „Oedipus Rex” Londonban. Halasi. — Gondolatok. (Maeterlinck.) — Panu. (Regény.) Aho—Kara. — Tűzkereszt. Harsányi Lajos. — Pedagógiai szanatórium. Puskapor. — Gyertyaszentelő. (L. S.) — Filozófálás a maszkról. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

Színház. Ásító unalmában a színházrovatot is elolvasó olvasó bizonyára megfigyelte már, hogy ha az ember elnyomja az ásítást, ha „befelé” ásít, mosolygó-forma formát ölt az arc. Hasztalan próbálkozások után bizonyára arra is rájött már a színházba járó olvasó, hogy ásítás közben nem lehet fűtőülni. Csak ha minderre rájött, akkor értheti meg, miért mosolyognak annyit a színészek mindennélkül annyi rossz előadást. Ha nálunk még nem is vagyunk ennyire, de bizony kezd a dolog nagyon unalmassá válni. A pénteki zónaelőadás üres padosrai, üresen ásító páholyai a jól megérdemelt nyugalom után sóhajtoznak. Hogy bírják ki március elejéig? Szombaton és vasárnap *Kalmár József*, az Opera kitűnő kóristája lesz a színház vendége. Nagyon örülnénk, ha ez a vendég szereplés rácsafolna azokra, akik a legutóbbiakon csak mosolyogni tudtak.

Egyetlen igazán értékes estéje volt a mult hétnek: a *Judit* első előadása. (A második elpuskázódott.) Hogy kellőképp tudjuk értékelni a mi derék színészeink munkáját, csak azt kell meggondolnunk, hogy három próba után adták Juditot. Hebbel minden szava mögött mély tartalom terpeszkedik, minden akár csak két szavas szerepre kiváló színész kell. Fontos, megjátszandó minden mozdulat, minden lépés. Ezt, meg még sok egyebet, természetesen nem kaptuk meg, nem is vártuk. De a *direktorok*, *Czakó* és talán elsősorban *Erdős* nagy értéket bányásztak ki Hebbel félelmetes vasbányájából. Hogy a közönség mégis mosolyogva hagyta ott a színházat, annak Judit véres fakardja az oka. Mikor a dráma beteljesedik, mikor a gög és dölyf szüntől telt pohara összetörik, mielőtt kicsordulna a hebraeusokra: a közönség nevet. Nem Hebbel a hibás, hanem Ivánfi (átdolgozás) és *Czakó* (a rendező: fakard.)

Színházi műsor. Hétfőn, febr. 19-én, bérlet 54. sz. „Hölgyek öröme”. Kedden, febr. 20-án, bérlet 55. sz. „A cirkusz”. Szerdán, febr. 21-én, bérlet 56. sz. „A cirkusz”. Csütörtökön, febr. 22-én, bérlet 57. sz. „Stuart Mária”. Pénteken, febr. 23-án, zónaelőadás bérlet-szünetben „Judit”. Szombaton, febr. 24-én, bérlet 58. sz. „A gerolsteini nagyhereg”. Vasárnap, febr. 25-én d. u. felhelyárral „Próbaházasság”, este bérlet-szünetben, mérsékelt főlemelt helyárral a „Törekvés” budapesti dalárda nagy hangversenye.

Uj kéményseprési rendelet. Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága módosította a kéményseprőipar gyakorlásáról való szabályrendeletet. E szerint az ipart oly ember nem gyakorolhatja, a ki gyújtogatásért vagy tüzvész okozásért büntetve volt és a hatóság előtt, mint iszákos ismeretes. A vármegyét 13 kerületre osztja fel a szabályrendelet, még pedig a nyitrai, tornóci, érsekújvári, nagytapolcsányi, privigyői, galgóczi, vágújhelyi, verbói, miavai, sasvári, szenicei, korlátközi és holicsei kerületre. Minden használatban levő kéményt havonként legalább egyszer, ott azonban, hol a napnak nagy részén vagy éjjel is tüzelnek, havonként legalább kétszer kell tisztítani. A díjak két csoportra oszlanak. Az első csoport magában foglalja azokat a munkálatokat, melyeket a kéményseprő végezhet. E szerint földszintes épület rendes magasságú kéményének egyszeri seprése 20 fillér, minden további épületrésztől és emelet 10 fillér. Az egész éven át rendes használatban levő kéménynek havonta egyszer való tisztítása 2 korona 40 fillér. Fali esatorna, tömlő, füstvezető sip, mellékkémények egyszeri tisztítása 20 fillér. Egy mászatú vagy hengerkémény égetése 80 fillér, gyárkémények tisztítása 16 fill.

Uj gazdasági iskola. Érsekújvár város a vasut mentén levő és a hercegprímás uradalom tulajdonát képező 62 hold terjedelmű területet az uradalomtól megvette s abból 25 holdat egy gazdasági iskola felállítására hasít ki, ahol földműves ifjak az okszerű gazdálkodásban és kertészetben alapos kiképzést fognak nyerni.

Községi előjáróság a dutyiban. Gerenesér község érdemes előjárósága néhány tagjának, Finta János, Ferenczy Lukács, Maga János és Hárkó Mihálynak a napokban kedve támadt végignézni a Tatárjárást a nyitrai színházban. Az atyafiak a karzaton helyezkedtek el nagy úri kényelemmel és csakhamar hangos társalgásba elegyedtek. Közben előszedvén pipáikat, yigan eregették a füstöt a közönség közé. Valaki figyelmessé tette a karzaton szolgálatot teljesítő tűzoltókat a derék falusiakra, akiknek fogalmuk sincsen a hatóság ama tilalmáról, hogy a színházban dohányozni nem szabad. A tűzoltók felszólították a társaságot a füstölő számszámok eloltására, de az atyafiak hallani sem akartak erről. Végre a rendőrség közbelépése folytán vége szakadt a disputának, amennyiben a rendőrök a társaságot minden kapálódzása dacára kivették a színházból. Az érdemes előjáróság a dutyiba került. Az öreg bíró azonban ott is erőlesen tiltakozott a személyén ejtett nagy sérelem miatt, de éjjel táján, midőn az ürményi segédjegyző személyében, akit szintén duhajkodás miatt helyeztek el a köterben, új társat kaptak, lecsendesedett.

Hajszja a betörő után. Lapunk mult számában megírtuk, hogy Renger Ernő nyitrai kir. ügyész káptalan-utcai lakásába ismeretlen tettes hatolt és onnan mintegy 3600 kor. értékű ékszert és készpénzt lopott el. A rendőrség napokig kutatott a tettes után, de nyomozása a legesekélyebb nyomra sem vezetett. Renger ügyész a rendőrkapitány beleegyezésével később a csendőrségre bízta a nyomozást, azon reményben, hogy a csendőröknek talán több szerencsésük lesz. A csendőrök első sorban éjszakai kihallgatásokat eszközöltek, még pedig kihallgatták a nyitrai szintársulat műszaki személyzetét, a szolgálkat, a színlaposztót, kellekest, tudniillik ezen emberek fordulnak meg legtöbbször a Renger ügyész mellett lakó Fátyol Hédi primadonnánál. Kihallgattak ezenkívül több gyanus alakot, de sajnos a csendőrök buzgólkodása is hiábavaló volt, mert a mai napig még a legkisebb nyoma sincs a tettesnek.

Hatóság elleni erőszak. A mult év őszén történt, hogy Simkó Vilmos rajesányi földbirtokos a nagybossányi állomásra cukor-répat szállított s a szekerek felügyeletét hasonnevű gazdálkodó fiára bízta. Ifj. Simkó Vilmos a hosszú kocsisorral leért az országról és a gazdák földjén átvonuló dülő-uton igyekezett Bossányba jutni. Bujalka Antal mezőőr azonban feltartóztatta őket utjukban. Rövid szóváltás után verekedés támadt a gazda, a béresgazda és a mezőőr között. Haverda János béresgazda földhöz vágta a mezőőrt, akit aztán Simkó Vilmos botjával többször fejbe-költött. Az ügy a bíróság elé került. A nyitrai kir. törvényszék, mivel a bántalmazott ember fölesketett mezőőr, hatóság elleni erőszak vétsége miatt Simkó Vilmost 2 napi, Haverda Jánost pedig 3 napi fogházra ítélte. Ugy a pozsonyi kir. tábla, valamint a kuria is jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

Eltűnt feleség. Sebő Péter bucsányi gazda f. hó 3-án szomorú reggelre virradt. Felesége és 196 kor. készpénzének nyoma veszett. A kikapós menyecske a szomszédok állítása szerint a hajnali órákban távozott a háztól kedvesével, Kres Jánossal. És hogy új otthonában, a turbékoló pár szükségét miben sem szenvedjen, az asszony magával vitte közösen megtakarított pénzeszközüket is. Sebő Péter azonban nem hagyta annyiban a dolgot, elment a szolgabíróhoz és karhatalmilag kérte a hűtlen asszony haza toloncoltatását.

A Nyitrai Hitelbank XXXIX. rendes közgyűlése. Vasárnap f. hó 11-én délelőtt 11 órakor tartotta a Nyitrai Hitelbank XXXIX-ik rendes közgyűlését az intézeti szék-ház tanástermében. Craus István főispán igazgatósági elnök elnöklelte alatt és a részvényesek nagy és élénk érdeklődése mellett. Az elnök üdvozlővén a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésére az intézet jogtanácsosát Dr. Szeghő Zsiga ügyvédet kéri fel, — majd visszapillant

az elmult üzleti év forgalmára és annak felette kedvező eredményéből jóleső örömmel látja a megyében külföldben is vezető szerepet játszó intézet rohamos fejlődését és gyarapodását; rámutat arra a nagyarányú tevékenységre, melyet ezen eredmény elérése körül az intézet vezérigazgatója, *Arpássy Imre* kifejtett s meleg szavakkal méltatja ezen eredményes fejlődés körül szerzett kiváló érdemeit. Teljes elismerését fejezi ki a vezérigazgató hűségese fegyvertársainak, az intézet derék tisztviselő karának is.

A mérleget és zárszámadásokat, melyek szerint a lefolyt üzleti év 134672 kor. 56 fil. tiszta nyereséggel zárult s részvényenkint 40 kor. osztalék jut: a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel veszi tudomásul és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadja, egyben az igazgatóságnak sorrend szerint kilépő tagjait, valamint a felügyelő bizottságot is újból megválasztja. — A közgyűlés az elnök és vezérigazgató életésével ért véget. 39. 1-1.

Közgazdaság.

A nyitrai kereskedelmi és hitelintézet f. hó 11-én vasárnap d. e. tartotta meg 39-ik évi rendes közgyűlését. Szulyovszky Gusztáv elnök ur a közgyűlést megnyitván, konstatálja annak határozatképességét, miután 28 részvényes 218 részvény képviselőben személyesen megjelent és a jegyzőkönyv vezetésére dr. Havas Armin intézeti ügyészt, a hitelesítésére pedig dr. Berényi Sándor és Blánár József részvényeseket kérte fel. Az igazgatósági jelentés meleg szavakkal emlékezik meg az évközben elhunyt igazgatósági tagról Salvendy Lipótról, kinek emléke jegyzőkönyvileg megörökített. Fontos esemény volt az intézet életében, hogy április hóban az új székházba tette át iroda helyiségeit, ahol a felek ügyletei összehasonlíthatanul gyorsabban bonyolítottak le. Megemlékszik még a jelentés az év végével történt alapítói emlékről, mely a lehető legfényesebben sikerült minthogy az új részvények a részvényesek által kivétel nélkül mind átvették. Ezen transzaktió által az intézet saját vagyona 200,000 koronával emelkedett úgy, hogy a részvénytőke a tartalékokkal együtt jelenleg 807,000 koronát tesz ki. A befizetett 200,000 korona azonban csak a folyó 1912. évben fogja a nyeresémet nagyobbítani.

A betétek 3.120,000 koronára, a váltótárcza 2.128,000 koronára, a jelzálog és községi kölcsönök 1.614,000 koronára, a teljes mérleg-vagyon pedig 4.535,000 koronára emelkedett, mely összeg az intézet által eddig közzétett valamennyi mérleg állományainak összegét magasan tulszárnyalja. A nyeresemény 62,769 kor. 53 fillért tett ki és sokkal kedvezőbb a mult évinél, ámbár az értékpapiroknál — állampapírok és záloglevelek — több mint 3000 korona veszteséget kellett szenvedni, de ezen veszteség csak könyvelési jellegű, és alkalmasint nemokára megtérül.

Az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság jelentése öröndetes tudomásul vétetett és elfogadtatott a nyereség felosztása iránti indítvány, mely szerint a 62,769 kor. 53 fillért tevő nyereségből az alapszabályszerű jutalékok, valamint a tartalékalap javadalmazására szánt összegek, a jutalmazások, drágasági pótlék és jótékonycélu ada ozások levonása után részvényenkint mint eddig 30 kor. tehát összesen 45,000 korona február 12-étől kezdve kifizetessék, a fennmaradó 4000 korona pedig az 1912. év javára előirassék.

A közgyűlés úgy az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta és a fordá szerint az igazgatóságból kilépett Pollák Izidor, Reimann Samu és Szulyovszky Gusztáv igazg. tagokat egyhangulag újra, az elhunyt Salvendy Lipót helyébe Fuchs Béla, a lemondott Turchányi Odón helyébe Langhammer Vince és azotkivül dr. Kostyál Miklóst szinte egyhangulag megválasztotta.

A közgyűlést követő igazgatósági alakuló ülésben Szulyovszky Gusztáv elnökké, Pongrácz Kálmán és dr. Gyürky Géza alelnökké közfelkiáltással megválasztattak. 36. 1-1.

A budapesti bank r. t. igazgatósága *Lukács György* dr. elnöklésével tartott igazgatósági ülésen megállapította az intézet 1911. évi mérlegét. Az igazgatóság tevékenységének java részét az intézet teljes konszolidálására és mobilitásának fejlesztésére fordította. Csök-

kentette, illetve lebonyolította mindazokat a vállalatokat és érdekeltségeket, amelyek nem állottak arányban az intézet tőkeerejével, vagy nem bíztattak eredménnyel. Teljes realitásra törekedvén, leírta aktíváiból mindazokat a tételeket, amelyek a multban veszteségeket eredményeztek. A veszteségek leírása fedezetet talált egyrészt a Diana-üzlet fölötté kedvező fejlődése következtében, az áru-osztályban beállott értékelkedés, másrészt a folyó-üzlet nyereségéből elvont 630.000 kor. által. Igen szép eredményt ért el a bank folyó üzletében a Szentlőrinci téglagyár érdekeltsége egy jó részének lebonyolításánál és a jelenleg főnálló egyéb érdekeltségeinél. Az elmult esztendő üzleti nyeresége 1,191,348 kor. 22 fillért tett ki, amelyből levonva a fentemlített 630.000 korona leírását és hozzávonva az 1910. évről áthozott 67,475 kor. 14 fillért, összesen 628,823 kor. 36 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. A február 26-án megtartandó közgyűlésen öt százalékos, azaz részvényenkint 25 kor. osztalék kifizetését és az igazgatóságnak kiegészítését fogja az igazgatóság javaslatba hozni.

CSARNOK.

Gusztinyi János püspök visitatioja 1766-ban.

Irta: Dr. Cserenyey István.

III.

Az illavai templomban egy párját ritkító szép pacificale (kis álló feszület) ragadta meg a püspök figyelmét. Volt ott egy nagy értékű, régi ötvösművészeti ciborium is, de vagy 30 év előtt egy ismeretlen tolvaj kiszórván a megszentelt ostyákat az oltárra, a szentség-házból kilopta. A legutóbbi Rákóczi-féle zavarok idején a leirt szent edények nagy veszedelemben kerültek. Midőn Petróczy, a kasszai földesúr kurucával Illavát megtámadta, a plébános elmenekült, elvitte volna magával az ezüst neműeket is, mivel ez a kóbor népség leginkább az ezüstöt kereste. De egy illavai lutheranus szabó megérezvén a veszedelmet, megelőzte a plébánost, a padok alatt hirtelen megásott gödörbe elrejtett mindent és nem árulta el a dolgot, bár a lázadók a szent edényeket nagyon keresték. Midőn a császári hadak rendet teremtettek és a plébános is visszatért plébániájába, nagyon aggódott az egyházi kincsek miatt. Ekkor előjött a szabó és a maga gondoskodását nem kevés hiúsággal magasztalva az elásott szent edényeket visszahozta. Ez az ember magas kort ért el, gyakran látogatta a plébániát és mindig hangoztatta érdemeit. Később katolikussá lett és kívánsága szerint azon a helyen temettetett el, ahová a szent edényeket elrejtette. A dél-után a templom, a rózsafüzér társulat, a szegényház és az iskolák alapítványai rendezésével telt el.

Augustus 26-án könnyű kocson igen rossz uton Zliechóra mentek, ahol a püspököt a trenesényi collegium procuratora fogadta, délután a főesperes P. Szaniszló piaristával, a püspök gyóntatójával *Csiesmárra* ment, ahol a földes úr gróf Serényi Amandus plébánost kért, de ellátásának biztosításáról hallani nem akart.

Aug. 27-én Zliechóról menet Kasszára érkeztek, a hol a szent beszéd szónoka kiemelte Tolvay Judith bárónő érdemeit, akinek fáradozása folytán a kasszai és kocsikói plébánia ismét katolikussá lett. Ebédre Lédecre mentek, ahol az említett bárónőnél ebédeltek. A kastélybeli szent Bálint tiszteletére felavatott kápolna megvizsgálása után, délután a püspök visszament Kasszára, vacsora után pedig illavai szállására hajtatott, ahol 28-án bérmált. Az illavai plébánia és kertje elhanyagolt állapotban volt, amiért a püspök nemtetszését fejezte ki, hogy oly nemes (nobilis) javadalomban semmi csin nem található! 29-én is bérmált a főpásztor, a püspöki helynök az utóbbi három napon át lázas volt, de 30-án a bellusi visitacio alkalmával már ismét szónokolt.

Délután az elhanyagolt viszolaji egyházat látogatták meg, ahol Sztikei János szlopnai plébános és Ordódy Kristóf alispán, lieszkovai földesúr jelentek meg a főpásztor fogadására, aki azután Lieszkón szállott meg. Másnap (31-én) Szlopnát megvizsgálta a helynök, temploma az itt született Fába Simon esztergomi kanonok bőkezűségéből igen jó karban volt. A Lieszkón e napon, mint Órőangyalok vasárnapján búcsú volt, a hivatalos visitatio után a püspök itt ünnepélyes misét mondott, majd többeket bérmált, a tót nyelvű szónoklatot Kruspir József kocskei plébános tartotta.

Szeptember 1-én korán reggel Podszkalra mentek, ahol új templom volt, mely Suraba György plébános szorgoskodása folytán épült, a megújított plébánia Löley Sándor érdeme. Podszkalról Pruzsinára rándultak, a templom szép, ez is Suraba György ez időben vágbesztercei plébános érdeme. Éjszakázni, Illavára mentek, hogy onnét az illavai kerület vagon-túli részének meglátogatását is elvégezzék. Pruzskán, amely tiszta katolikus plébánia volt, a püspököt kiváló módon fogadták. A főpásztor a többi között megbérmálta Pruzska és Illava úrnőjét, gróf Eszterházy Sidonia grófnőt. Ez alkalommal a kegyúr megígérte, hogy jövőre új templomot fog építeni. Gyattal Antal odavaló plébános mintaszerű buzgalmit a hívek könnyes szemmel dícsérték.

Szeptember 3-án Bolessót látogatták meg, ahol nagyon kevés vizsgálatára volt a püspöknek, a templom üres volt, később is csak egynehányan jelentek meg. Az akkori plébános Lauro István tiszta életű, de phlegmatikus és kevésbé kedvelt ember volt. A filialisok meglátogatása után este felé Rovnyere mentek, ahol a zulákiak mozsárlövésekkel üdvözölték az érkezőket. Még e napon várta hűveivel a főpásztort a lednici plébános, de már késő est miatt szállásukra mentek a kastélyba és csak másnap szept. 4-én távoztak Ledniere, itt volt a kerület legdiszesebb temploma, nagy vizsgálatására a püspöknek. A földes úr a Mattyasovszky család volt.

Szeptember 5-én Puchó következett. Itt 20 lovas banderista várta az érkezőket, a kocsit pedig fegyveres gyalogság kísérte. A céhek zászlókkal az utca mindkét oldalán foglaltak helyet, temérdek nép, a melynek sorában lutheránusok is voltak. A régi Mattyasovszky féle házban volt a püspök szállása, honnan a templomba ment mozsár lövések mellett. A szónokló Terlanday János helynök felemlítette, hogy a század elején Puchó a másvallásúak gyülekező helye volt, a katolikus plébános az istentiszteletet a Marczibányi-féle házban végezte, az emberek vallástalanok voltak, a katolikus lakosok száma 7 volt. A visitatio alatt özv. Mattyasovszky, szül. Madoesányi Teréz házában a nemesi kuria előtt a katonaság diszorséget képezett. Ebéd után a főpásztor megszentelte a harangokat.

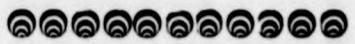
Utolsó közleményben az augusztus 5-iki tisztelgés leírásában piarista szó helyett jezsuita voendő. Répássy András tb. kanonok treneséni plébános volt, pruzskai pedig Gyattal Antal, a későbbi nyitrai nagyprépost.

Kossuth-téren levő Ottó-féle ház

első emeletén 5 utcai szoba, 1 udvari szoba előszobával, konyha, kamara, pince és padlással azonnal kiadó. Bővebb értesítést ad Dr. JANITS IMRE, esztergomi kir. közjegyző. (40 1-1)

JANKELA JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománczott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítók, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. ■■■■

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 1-52)

Nyitrászámokréth Vidéki Takarékpénztár zárószámadása az 1911-ik évről.

Mérleg-számla.

VAGYON:

Pénztári készlet 1911. dec. 31.	20360-67	
Giro-számlában	1212-81	
Postatakarékp. számlában	191-	
Postai letétben	40-	21804-48
Vétőkben		994437-96
Jelzálogos kölcsönökben		367314-03
Értékpapírokra adott előlegekben		2940-
Intézeti házbán		20000-
Előre fiz. visszszámítolási kamatokban		1394-48
Óvás és perkiöltségekben		18-98
		1407909-93

TEHER:

Alaptőkében		160000-
Tartaléktőkében	93827-20	
1911. évi 5% kamata	4750-	98577-20
Nyugdíjalaptőkében	2380-43	
1911. évi 5% kamata	120-50	2500-93
Betétekben	890705-44	
Betétek utáni tőkésített kamatokban	17834-94	908540-38
Váltószámítolásban		190527-
Átmeneti kamatokban		20000-
Hátrálékos tőkekamatokban		1833-71
Fel nem vett osztalékban		256-
Vidéki igazg. tagok fuvar készkiadásában		128-
Nyeremény egyenleg		25486-71
		1407909-93

Nyeresség- és veszteség-számla.

NYERESÉG:

Kamatokból		123048-02
Ingatlan jövedelemből		900-
Leirt váltókból		550-71
Dijakból		115-88
		124614-61

VESZTESÉG:

Kifizetett és tőkésített kamatokban		37546-87
1912. évre előre fizetett kamatokban		20000-
Tőkekamat adóban		5543-85
Váltószámítolási kamatokban		14476-11
Fizetésekben		6280-
Üzleti költségekben		1858-60
Tartaléktőke kamatában		4750-
Nyugdíjalaptőke kamatában		120-50
Adó és illetékben		7524-57
Leirt váltók és perkiöltségekben		1027-40
Egyenleg		25486-71
		124614-61

Kelt Nyitrászámokréth, 1912. jan. 7-én.
Murin Vendel s. k. h. vezérigazgató.
Blaskovich Gyula s. k. titkár és pénztáros. Macher Péter s. k. könyvelő.
Kiss Jenő s. k. Rosenthal Zsigmond s. k.
Pollák Bernát s. k. Filo István s. k.
Kadarász Gusztáv s. k. Dr. Weil Zsigmond s. k.
Láng Bertalan s. k. Lulyák Antal s. k.
Dr. Wiltsek Adolf s. k.

Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát a f. és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk, azt teljesen megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Kelt Nyitrászámokréth, 1912. jan. 23-án.

Kompánek József s. k. f. b. elnök.

Dr. Petrikovits Kálmán s. k. f. b. tag. Weisz Sándor s. k. f. b. tag.

Schwarz Ede s. k. f. b. tag.

34. 1-1.

Alsózoboron Komlövőlgyben a volt Reimann-féle szőlő eladó.

Közelebbi értesítés Nyitrai Népbankban.

Nyitra-álvárosi közbirtokosság

Földbérleti hirdetmény.

A nyitra-álvárosi közbirtokosság tulajdonát képező „Davarcsány” erdőrezsben kiirtott 16 hold, a „Nadró” erdőrezsben kiirtott 4 hold erdőterület mezőgazdasági művelés céljából három évre bérbe adatik. A bérbevenni szándékozók felhívataknak, miszerint a bérösszeg 10 százalékkal ellátott zárt ajánlataikat folyó évi február hó 24-ig alulirt felügyelőnél adják be, kinél a bérleti feltételekre felvilágosítás nyerhető. Nyitra, 1912. évi február 10-én. Juhász Sándor közbirtokossági felügyelő.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZITŐ NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, címádkat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

15 5-52.

Uj ház Gyürki-utcában

három lakással, gázvilágítással és szép kerttel eladó. A vételhez szükséges 7000 korona a többi kis részletekben fizetendő. Bővebbet Rosenberg Sándor úrnál, Nyitra, Gyürki-utca 32. szám.

